

# Házunk tájáról

## Ülésezett az MVGYOSZ elnöksége

Idén harmadik alkalommal hívta össze az elnökségi ülést dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke, hogy elfogadják az előző elnökségi ülés óta eltelt időszakra vonatkozó beszámolókat, illetve egyéb fontos kérdésekről döntsenek. A szakmai és a gazdasági vezető is előzetesen megküldte az elnökség tagjai részére a beszámolóját. A beszámolókhöz senkinek nem volt kérdése, hozzáfűznivalója a megjelentek közül, így azonnal elfogadásra kerültek. A testület továbbá megszavazta az elnök 2. negyedéves prémiumának kifizetését és elfogadta a szövetség 2019. évi költségvetés tervezetét. Emellett a döntéshozó testület módosította a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány alapító okiratát, valamint megvitatták a költségvetési támogatás egy részének az MVGYOSZ tagegyesületei közti elosztását szabályozó pontrendszerét. Döntöttek a Braille Emlékérem előterjesztésekről. Az egyik jelölt a vak emberek digitális világba való bevezetéséért tett rengeteget, míg a másik példamutató életével érdemelte ki a jelölést.

Végezetül a Távszem részéről tájékoztatást kapott az elnökség a projekt fejleményeiről: elkészült az alkalmazás, elindult a belső tesztelés, megtörtént az első beszélgetés operátor és látássérült személy között. Heteken belül indul a hivatalos tesztüzem is.

*Ádám Judit*



## **Elnöki beszámoló a 2019. április 15. és június 13. között végzett munkáról**

Munkatársaimmal teszteltük a Gosense cég látássérült személyek tájékozódását segítő termékeit. A francia cég által kifejlesztett és a Városligetben bemutatott három eszköz a látássérült személyek tájékozódását és közlekedését hivatott segíteni.

Részt vettem a Centenáriumi kvíz játék eredményhirdetésén. Köszöntőt mondtam és átadtam a díjat az első helyezést elért versenyzőnek.

Az OTP Ingatlanpont munkatársai egyeztető megbeszélést kezdeményeztek annak érdekében, hogy fejlesszék szolgáltatásaikat a látássérült ügyfelek kiszolgálása érdekében. Az OTP Ingatlanpont szeretné a hálózat önkéntesen jelentkező tagjait egyedi felkészítésben részesíteni, hogy minél jobban ismerjék meg a gyengénlátó ügyfelek igényeit és ennek megfelelően személyre szabják a szolgáltatásokat. Pozitívnak értékeltük azon szándékukat, mely szerint törekednének a látássérült ügyfelek speciális igényeit is figyelembe vevő szolgáltatás nyújtására, illetve ehhez képzési anyag elkészítésére. A beszélgetésünk nyomán mi is egyértelműen arra az álláspontra jutottunk, hogy fontos és szükséges volna azon speciális információk, szempontok összegyűjtése, igények megfogalmazása, amelyek a látássérült ügyfelek ingatlanközvetítésben való részvétele során elősegíthetik a színvonalasabb, komfortosabb kiszolgálásukat. Végezetül a cég munkatársai az alábbi megállapításra jutottak: „A megbeszélés során kiderült számunkra, hogy az a komplex feladat, program, amit véghez szeretnénk vinni sokkal több kapacitást, erőforrást igényel, mint azt korábban gondoltuk. Sajnos emiatt a terveinket el kell, hogy napoljuk.”

A közlekedéspolitikáért felelős államtitkár a vasúti személyszállítást igénybe vevő fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogával foglalkozó munkacsoport létrehozását kezdeményezte. Ennek indoka, hogy számos jelzés érkezett a minisztériumba azzal kapcsolatban, hogy az utazás során gyakorlatilag nem érvényesülnek azok a jogok, amelyeket a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről rendelkező 1371/2007/EK rendelet a fogyatékos utasok számára rögzít. Az első ülésen a fogyatékosok nagyobb érdekképviseleti szervezetei mellett a Közlekedéstudományi Intézet, valamint a MÁV-START, illetve a GYSEV képviselői vettek részt. Az egyeztetés célja a fogyatékkal élő utasok utazás során tapasztalt problémáinak feltérképezése volt. Munkatársaim részt vettek a megbeszélésen, ahol képviselték a látássérült utasok érdekeit.

Közigazgatási egyeztetés során véleményeztük a fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról szóló előterjesztés tervezetét.

Részt vettem a Vakvezető kutyák világnapjára szervezett rendezvényen. Megvalósult az eddigi legnagyobb hazai jótékonyági séta a vakvezető kutyákért, melyen közel ezren fogtak össze a Dorko Loyalty is Royalty kezdeményezésének keretében. Rengeteg gazda, kutya és támogató gyűlt össze a Városligeti-tó mellett. Az esemény mellé csatlakozott a Tihanyi félmaraton is, ezáltal idénre már több millió forinttal támogathatták a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Vakvezetőkutya-kiképző Központját.

Munkatársaim részt vettek a Lions Clubok által szervezett prevenciós napon az Orvostudományi Egyetemen. Az érdeklődők különféle Braille-írással játékokat, látástesztet próbálhattak ki, illetve megismerkedhettek segédeszközboltunk kínálatának néhány hasznos darabjával. A rendezvény célja az volt, hogy felhívják a figyelmet olyan betegségekre, melyek megelőzhetők vagy időben észlelhetők és kezelhetők különféle szűrésekkel, vizsgálatokkal, tudatos étrenddel. Az MVGYOSZ fontosnak tartja kiszűrni az olyan szembetegségeket, melyeket időben felismerve elkerülhető a látásvesztés.

Látássérült felhasználók kérésére felvettük a kapcsolatot a Blind Droid Wallet fejlesztőjével, hogy frissítse a Forint-adatbázist.

Telefonos felkérést kaptunk arra, hogy vegyünk részt az Európai Bizottság megbízásából a német WIK-Consult cég által végzett felmérésben, melynek tárgya a „postai szolgáltatásokat igénybe vevők igényei”. A felmérés eredményeit a postai szolgáltatásokra vonatkozó EP Direktíva végrehajtását vizsgáló tanulmány értékelésénél, illetve az esetleges módosításoknál fogják figyelembe venni. A látássérült emberek igényeinek és tapasztalatainak ismeretében munkatársaim tájékoztatást adtak a magyarországi helyzetről és az MVGYOSZ által igénybe vett postai szolgáltatásokról, megemlítve az e-kormányzás akadálymentes hozzáférhetőségének hiányosságát, illetve a postákon belüli akadálymentesen hozzáférhető kiszolgálópult, valamint a csomagkiadó automaták akadálymentesítésének szükségességét.

Sajtó-helyreigazítási közlemény közzététele érdekében kérelemmel fordultunk a TV2-höz. A TV2 Tények című műsorában 2019. május 5-én, vasárnap este az hangzott el, Éveket kell várni vakvezető kutyára című, a Baráthegyi Alapítvány munkáját bemutató, vakvezető kutyák kiképzéséről szóló kisfilm végén, – mely riportban az adó 1%-ának felajánlására is felhívták a figyelmet –,

hogy „A Baráthegyi Vakvezető Kutya Iskola képzzi az országban a legtöbb vakvezető kutyát.” Ez az állítás nem felel meg a valóságnak. Ezzel szemben a tény az, hogy 2006 óta (ekkor kezdte el működését az alapítvány) összesen 85 kutyát adott át a Baráthegyi Alapítvány, míg 144-et, vagyis közel kétszer annyit az MGVYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központja.

Tájékoztatást kértünk a Keleti-pályaudvar felújításával kapcsolatban, amelyre az alábbi választ kaptuk: Hivatkozva az Innovációs és Technológiai Minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztályához megküldött levelére, amelyben Budapest, Keleti-pályaudvar felújításával kapcsolatban érdeklődik arról, hogy a felújítás során miként valósul meg az akadálymentesítés, nevezetesen a vak és gyengénlátó utasok biztonságos közlekedéséhez szükséges taktilis vezető és veszélyt jelző sávok kialakítása. A MÁV Zrt.-től kapott információk alapján tájékoztatom, hogy a Vasúttársaság tervezi új, taktilis és veszélyt jelző sávok kialakítását az újraaszfaltozott járőfelületeken. Ezeket technológiai okok miatt nem tudja a két hétig tartó lezárás ideje alatt megvalósítani. Az alkalmazni tervezett műszaki megoldás az aszfaltburkolaton csak 60 nap eltelte után kivitelezhető, ezért ez később készül el. A megvalósításhoz szükséges tervezés folyamatban van. A MÁV Zrt. a terveket rövid időn belül egyeztetni fogja az érintett szervezetekkel, melyeket közvetlen kapcsolatfelvétel útján fog megkeresni.

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvánnyal együttműködve véleményeztük a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény végrehajtási rendeleteinek tervezetét.

Támogatási szerződést írtam alá a Fogyatékosok Országos Diák-, Verseny- és Szabadidősport Szövetségével, amelyben 50.000 forinttal támogatja a szövetség a II. Szabó Szonja Paraképzőművészeti Biennálét. A felhívásra – bármilyen fogyatékossgal élő művészek által alkotott – 167 pályamű érkezett be, melyből zsűrizés után 40 képet választanak ki kiállításra. A biennálén ismét 10 alkotót díjaznak, egyenként 50.000 Ft értékű ajándék-utalvánnyal. Az alkotók között több látássérült művész is szerepel.

Véleményeztük a MÁV Zrt. akadálymentesítési stratégiájához kapcsolódó rövid távú végrehajtási tervben szereplő, első körben 53 helyszín felméréséhez szükséges felmérő lap tervezetét, a vasúti hálózat egyenlő esélyű hozzáférhetőségének vizsgálatához és értékeléséhez szükséges adatbázis felépítésének céljából.

Részt vettem Nyíregyházán a Magyarországi Lions Clubok Országos Szövetségének konvencióján.



A Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft. a megalakulásának 70. évfordulója alkalmából egy hatalmas rendezvényt tartott a Hajógyári Szigeten, melyre az MVGYOSZ elnökét is meghívták, hogy együtt ünnepeljük a cég fennállásának e jeles évfordulóját. Az ünnepségen köszöntöttem a résztvevőket, beszédemben kiemeltem, mekkora jelentősége volt annak idején a Főkefe megalapításának, és hogy a vak emberek foglalkoztatása máig egy nyitott kérdés, melyre közös feladatunk válaszokat találni. Erre egyfajta megoldás lehet a digitális technológia fejlődése. A képernyőolvasó programok és különféle látássérült embereknek tervezett szoftverek ugyanis megnyithatják az utat a szellemi foglalkozás irányába.

Levelet írtunk a Magyar Posta Zrt. vezérigazgatójának, amelyben kértük együttműködését azzal kapcsolatban, hogy látássérült tagjainknak ország-szerte problémát okoz a postahivataloknál történő ügyintézés. Ennek oka az, hogy a postahivatalokban a sorszámhúzó, illetve behívó berendezések a látássérültek számára jelenleg nem akadálymentesek, emellett gyakran személyi segítséget sem kapnak az érintettek az ügyintézés során.

Munkatársam részt vett a TÁRS Projekt Érdekvédelmi Fórumának soron következő ülésén. A TÁRS Projekt fő célkitűzése a szociális intézményi férőhely-kiváltás szakmai-, módszertani hátterének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára.

Küldött társaimmal részt vettünk a FESZT küldöttgyűlésén. Elfogadtuk a szervezet szakmai beszámolóját és a közhasznúsági mellékletét.

Részt vettem és beszédet mondtam az Együtt a jövőnkért projekt rendezvényén. Hasznos gondolatok születtek meg a közoktatás kapcsán, nemcsak a honlap, hanem egyéb szolgáltatásaink területén is.

Az MVGYOSZ meghívást kapott a „A közlekedés dekarbonizációja az Európai Unióban és tagállamaiban” témájú konferenciára. A közlekedés dekarbonizációja és a nulla kibocsátású közlekedés közvetlen velejárója a csendes járművek elterjedése. A témában ez által érintettek a látássérült emberek. Sajnos a konferencia tematikája nem tette lehetővé a bennünket érintő probléma kifejtését, ezért arra kértem a rendezvény szervezőit, hogy támogassák a látássérült emberek biztonságos közlekedését a tisztán elektromos és a hibrid elektromos járművek (csendes járművek) hangjelző rendszerének kikapcsolhatósága tiltásának elfogadtatásában.

Az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Automatika Intézete együttműködésre kérte a szövetséget. Az egyetem korábban kifejlesztett egy vakvezető rendszert, Ariadné elnevezéssel. Az elmúlt két év

tapasztalatai alapján – melynek kialakításában jelentős mértékben az MVGYOSZ-tól származó információk szolgáltak – a rendszer továbbfejlesztését tervezik. A továbbfejlesztés során segítségükre lenne az együttműködés folytatása. A személyes találkozóra, konzultációra a szövetség székházában került sor, ahol megfogalmaztuk az együttműködés részleteit.

Részt vettem a Siketvakok Országos Egyesülete 25 éves jubileumi ünnepségén.

Megfogalmaztuk módosító indítványainkat a T/6355. iromány számú 2019. június 4-én beterjesztett a mediaszolgáltatással kapcsolatos egyes törvények módosításáról rendelkező törvényjavaslattal kapcsolatban annak érdekében, hogy az akadálymentesítés, hozzáférhetőség követelménye valóban következetesen, egyre inkább érvényre juthasson az audiovizuális mediaszolgáltatásokat igénybe vevő látássérült személyek esetében is.

Levelt írtunk a posta vezérigazgatójának, amelyben jeleztük, hogy a posta kézbesítési gyakorlata szükségtelen korlátozást jelent a látássérült címzettek számára, és az sérti az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. Indítványoztuk a 335/2012. (XII. 4.) kormányrendelet 26. § (1) bekezdésének olyan értelmezését az üzletszabályzat módosítására, ami kizárólag azok esetében teszi kötelezővé tanú jelenlétét, akik nem tudják nevüket aláírni.

A Fővárosi Kormányhivatal és a Magyar Államkincstár helyszíni ellenőrzést tartott a megváltozott munkaképességű munkavállalók támogatásának felhasználásáról. Az ellenőrzés során mindent rendben találtak.

A Gül Baba Türbéje Örökségvédő Alapítvány felkérésére munkatársaimmal felkerestük a Budapest II. kerületében található Gül Baba Türbéjét. Az alapítvány ügyvezetőjével és az üzemeltetést végző kollégáival folytatott találkozó célja az volt, hogy a múzeum munkatársai olyan környezetet, tárlatvezetést és egyéb programokat biztosítsanak a vak és gyengénlátó látogatóknak, ami akadálymentes és élménygazdag kikapcsolódást biztosít. Ehhez kérték az MVGYOSZ együttműködését és javaslatait. Tájékoztatottuk a múzeum tárlatvezetőit és üzemeltetésért felelős munkatársait a kiállítások akadálymentesítésének eszközeiről, így többek között javasoltuk audio-guide rendszer vagy applikáció fejlesztését, tapintható műtárgy másolatok készíttetését, minél több eredeti műtárgy megtapintásának biztosítását és Braille információs füzet kiadását. Felhívtuk a figyelmet az intézmény honlapjának szabvány szerinti akadálymentes kialakítására és a gyengénlátó látogatók akadálymentesítési igényeire, mint például a lépcsőélek kontrasztos jelölése.

*Dr. Nagy Sándor elnök*

## **A szakmai vezető beszámolója a 2019. április 16. és június 17. között végzett munkáról**

### **Szolgáltató központ**

#### **Hangoskönyv kölcsönzés**

A legkeresettebbek az új hangoskönyvek. Néhányan jelezték, hogy átálltak az online kölcsönzésre. A legfrissebb statisztikai adatok szerint az Appstore-ból 642-en, a Google Play áruházból 85-en töltötték le a mobilalkalmazásokat. Emellett vannak olyan új beiratkozók is, akik a fizikai adathordozón történő kölcsönzést részesítik előnyben. A pendrive-on történő kölcsönzés összes feltétele még nem biztosított, ezért arra még várni kell.

#### **Braille-könyv kölcsönzés**

A Braille-könyvek kölcsönzése zökkenőmentesen zajlott. A Braille-könyvtáros április második felétől ismét dolgozik. A Braille-könyvek költöztetése a régi helyről az újra még mindig folyamatban van. Ennek oka az, hogy kevés a fizikailag terhelhető személy, aki szállíthatja a könyveket, illetve az, hogy a rész munkaidőben dolgozó könyvtáros munkaidejében a kölcsönzési feladatok mellett kell ellátni a költözéshez kapcsolódó tennivalókat is. Jelenleg az új tároló rendszer fele telt meg. Terv szerint augusztus végére lesz kiürítve a régi Braille-könyvtár.

#### **Segédeszköz értékesítés**

A mindennapi életvitelt segítő eszközök köre folyamatosan bővül. Már nemcsak az a cél, hogy adott eszköztípusból legyen a kínálatban valami, hanem az, hogy többféle legyen belőle, vagyis a választék bővítése is.

A konyhai eszközök, az optikai nagyítók, a digitális videó nagyítók kínálata bővült jelentősen. Az iPhone 7 telefonokhoz való rugalmas szilikon tok edzett üveg képernyővédővel a – kedvező ára és jó minősége miatt – egyik slágertermék lett. A magyarul beszélő karóra tartja pozícióját, vagyis még mindig sokan vásárolják. NEAK támogatással 17 fehérbotot és egyedi méltányossági kérelemre 5 eszközt értékesítettek munkatársaink.

#### **Segédeszköz szervizelés**

A fehérbotok térítésmentes javítása mellett a Braille-írógépek szervizelése is elérhető már az MVGYOSZ szolgáltatásai között. A tevékenység szabályozása és irányítása volt fókuszban az elmúlt időszakban.

### **Vakvezető kutya használatának biztosítása**

Az átadó tanfolyamokon használt úgynevezett „átadós” szobák szimulációs szobává alakításának kivitelezése befejeződött. A teakonyha és fürdőszoba eszközrendszerének beszerzése még folyamatban van.

Az Utógondozási program keretében a Gazda akadémia második alkalma lezajlott, ahol a szájkosárhoz, illetve a kutyacipőhöz szoktatás módszerét sajátíthatták el a megjelentek. A rendezvény népszerű, csaknem 30 fő vett részt rajta.

Két gazda-kutya páros tett sikeres közlekedésbiztonsági vizsgát.

A Citibank egyik belső rendezvénye kapcsán befolyt adomány összege terhére új fűnyíró traktort, valamint kerti szerszámokat és padokat vásároltak munkatársaink.

A Vakvezető Kutya Egészségügyi Alap meghirdetését követően eddig 2 támogatási kérelem érkezett, melyek – mivel a szabályzatban foglaltaknak megfeleltek –, pozitív elbírálásban részesültek.

### **Adaptáló csoport**

A csoport a feladatkörébe tartozó tevékenységeket ellátja. Ismét érkezett jelzés, mi szerint „nyomtatási hibák” vannak a Braille-kiadványainkban. Ezt sajnós – főleg ha közvetítő személy által kapjuk – nem lehet se kivizsgálni, se kiküszöbölni, hiszen nem tudható, hogy mely kiadványban és milyen hibákról van szó. Ezért a folyóirataink előfizetői tájékoztató levelet kapnak arról, hogy mikor, kinek és hogyan jelezzék, ha hibát észlelnek valamelyik MVGYOSZ által nyomtatott termékben.

### **Egyebek**

Ollé Attila nemzetközi referenssel Frankfurtban jártunk a Sight City kiállításon. Ott személyes megbeszéléseken vettünk részt többek között: a Braillo (Braille-nyomtató gyártó cég), az Index (Braille-nyomtató gyártó cég), két fehérbot gyártó cég, 4 fizikai nyomógombos és teljes körű beszéd támogatással bíró mobiltelefon gyártó cég, egy Braille-kijelző gyártó cég, két nyomtatott könyvet felolvasó eszközt gyártó cég, egy videó nagyítót gyártó cég, egy speciális érzékelőkkel felszerelt cipőt gyártó cég, valamint több beszélő eszközt és tapintható számlapos órát gyártó cég képviselőivel és a Németországi Hangoskönyvtár Alapítvány munkatársával.

Legfőbb eredményünk egy teljes körű beszéd támogatással rendelkező mobiltelefon honosításában történő részvételről zajlott megegyezés. Az importálás felőli döntés még nem született meg, tekintettel az első körben



elvárt minimum darabszám kapcsán felmerülő finanszírozás ügyében szükséges döntésre.

Új honlapot készít az MVGYOSZ. A vakvezetokutya.hu domain birtokosa-ként az a döntés született, hogy a vakvezető kutyás tartalmainkat önálló honlapon tegyük közzé. Ezt indokolja az, hogy a tevékenység olyan sokrétű, amelyet a korábbi menürendszerben, megfelelő minőségben és kevés kattintással elérhetően nem lehetett betagolni. A honlap struktúrája és vizuális arculata nagyon hasonló lesz az mvgyosz.hu honlapéhoz, csak a VKK tevékenységére korlátozódik a tartalma, illetve ahol kell, ott az mvgyosz.hu honlapra fog mutatni és fordítva is így lesz, vagyis az mvgyosz.hu kutyás menüpontja a vakvezetokutya.hu-ra fog mutatni. Terv szerint június végére élesíthető lesz a honlap.

*Angyal Gábor szakmai vezető*

## **Több kérdésben is a postához fordult az MVGYOSZ**

A napokban két, a látássérültek számára fontos kérdés kapcsán is megkerestük a posta vezérigazgatóját.

### **Akadálymentes ügyintézés lehetőségének hiánya**

Ország szerte több jelzést kaptunk azzal kapcsolatban, hogy a látássérülteknek problémát okoz a postahivataloknál történő ügyintézés. Ennek oka az, hogy a sorszámhúzó, illetve behívó berendezések a látássérültek számára jelenleg nem akadálymentesek, emellett gyakran személyi segítséget sem kapnak az érintettek az ügyintézés során. Így fordulhat elő, hogy kizárólag a többi ügyfél hozzáállásán, segítőkészségén múlik, hogy egy látássérült személy adott esetben el tudja-e az ügyét megfelelő módon intézni, vagy sem.

Felhívtuk a figyelmet arra, hogy a hatályos rendelkezések alapján a fogyatékos személyek számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz (ide tartozik a postai szolgáltatás is) való egyenlő esélyű hozzáférést. Egyenlő esélyű hozzáférésről pedig akkor beszélhetünk, ha a szolgáltatás igénybevétele – az igénybevevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen bizonyos fogyatékosossággal élő, például látássérült személyek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető, valamint érzékelhető. Ennek kapcsán utaltunk továbbá arra is, hogy ha a közszolgáltatást nem

azonos módon vehetik igénybe fogyatékos és nem fogyatékos ügyfelek, akkor a szolgáltatás nyújtását végző szervezet ezzel jogsértést valósít meg, minthogy ez a magatartás sérti a fogyatékos ügyfelek egyenlő bánásmódhoz való jogát.

Az MVGYOSZ – együttműködésének felajánlása mellett – kezdeményezte azon intézkedések megtételét, melyek révén a Magyar Posta Zrt. hivatalai működésük során meg tudnak felelni a fent említett követelményeknek.

### **Postai küldemények kézbesítésével kapcsolatos probléma**

Mint ismeretes a posta olyan gyakorlatot alakított ki, amely alapján a kézbesítő a könyvelt küldeményeket az írni nem tudó címzettek részére (írastudástól függetlenül minden esetben ilyennek tekinti a látássérülteket) csak írni tudó nagykorú tanú jelenlétében adja át. Ezt sérelmezve többen fordultak a szövetséghez, sőt az Alapvető Jogok Biztosa is folytatott le eljárást, illetve adott ki jelentést ezen gyakorlat vizsgálata során. A szövetség véleményét is kikérve, jelentésében az Alapvető Jogok Biztosa úgy foglalt állást, hogy a posta ezen gyakorlata a vak, illetve látássérült emberek emberi méltóságához való jogával összefüggésben visszásságot okoz.

Egyetértve a biztos jelentésében foglaltakkal, szövetségünk is fontosnak és szükségesnek tartja e gyakorlat felülvizsgálatát, hiszen az – amellet, hogy túlterjeszkedően értelmezi a jelenlegi idevonatkozó szabályozást – több problémát felvet: ez a kézbesítési gyakorlat többek között szükségtelen korlátozást jelent az érintettek számára és sérti az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. Az pedig, hogy a látássérült címzetteknek adott esetben akár ismeretlen, vagy ismert tanút kell bevonnia küldeménye átvételéhez, sértheti személyiségi jogait, magánélethez való jogát, hiszen kiszolgáltatottá teszi, ügyintézését feleslegesen lassítja. Ezek mellett sértő lehet, ha a tanú indokolatlanul szerez tudomást a látássérült valamilyen küldeményéről, stb. E problémát olyan rugalmas, a látássérültek sokszínűségét figyelembe vevő gyakorlat kialakításában látjuk megoldhatónak, ami lehetővé teszi az önálló, tanú igénybe vétele nélküli ügyintézés, ugyanakkor azt is, hogy aki ezt tartja biztonságosnak, az élhessen a tanú jelenlétének lehetőségével. Ennek jegyében javasoltuk a posta szabályzatának kiegészítését akként, hogy az írni tudó látássérült személyek dönthessék el, hogy a részükre érkezett könyvelt küldeményt maguk veszik-e át, vagy ahhoz tanú segítségét kérik.

## Közlekedést érintő intézkedések

Ezen a héten két, közlekedéssel kapcsolatos ügygel is foglalkoztunk. A minisztérium mellett a MÁV elnök-vezérigazgatójához fordult az MVGYOSZ a budapesti pályaudvarok, állomások felújítása kapcsán. Mint ismeretes jelenleg is több vasúti létesítmény – köztük a Keleti pályaudvar – felújítása zajlik a főváros területén. A szövetség ennek okán első ízben 2019. május 15-én kereste meg levélben az Innovációs és Technológiai Minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztályának főosztályvezetőjét, valamint a minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztály Vasúti Igazgatási Szervének vezetőjét. Ekkor arra vonatkozóan kértünk tájékoztatást, miként valósul meg a beruházás során a látássérült utasok akadálymentes közlekedését, tájékozódását megkönnyítő taktilis vezetősávok kialakítása.

A minisztérium válaszlevelében a MÁV Zrt.-től kapott információk alapján arról tájékoztatott, hogy a vasúttársaság tervezi új taktilis és veszélyt jelző sávok kialakítását az újra aszfaltozott járőfelületeken. A megvalósításhoz szükséges tervezés folyamatban van. Mint írták, a MÁV Zrt. a terveket rövid időn belül egyeztetni fogja az érintett szervezetekkel. Mivel az illetékesek sem ebben a konkrét kérdésben, sem pedig a MÁV által a budapesti pályaudvarokon, állomásokon folytatott egyéb felújításokkal kapcsolatban a mai napig nem adtak tájékoztatást, holott tudomásunk van arról, hogy azok jelenleg is zajlanak, ezért ezúttal a MÁV elnök-vezérigazgatójához fordultunk megkeresésünkkel. Felhívtuk a figyelmet a vasúttársaságokra, illetve állomások üzemeltetőire vonatkozó rendelkezésekre.

Az Európai Parlament és a Tanács vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről rendelkező 1371/2007/EK rendelete a hozzáférhetőséggel kapcsolatban kötelezettséget rögzít az állomások, a peronok, a járművek és más létesítmények fogyatékos emberek részére történő hozzáférhetővé tételére vonatkozóan.

A Fot. (1998. évi XXVI. törvény) alapján a fogyatékos személyek számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A törvény 8. §-a szerint a közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Hangsúlyoztuk, hogy a felújítás, beruházás során már a tervezés fázisában figyelemmel kellene lenni az akadálymentesítés szempontjaira, és arra,

hogy a látássérültek számára legmegfelelőbb módon kerüljön kialakításra az adott létesítmény, jelen esetben a vasútállomások, pályaudvarok. Ha utólag, már a felújítás megtörténtét követően derül fény arra, hogy az akadálymentesítésre esetleg mégsem megfelelően került sor, akkor ez a beruházónak további költségeket, munkálatokat, a látássérült utasoknak pedig további nehézségeket okoz a közlekedés, tájékozódás során.

Megkeresésünkben, melyet az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére is továbbítottunk, egyfelől részletes tájékoztatást kértünk a Budapesten zajló felújításokra vonatkozóan, illetve kezdeményeztük annak lehetővé tételét, hogy akadálymentesítéssel foglalkozó szakembereink ellenőrizhessék, véleményezhessék az akadálymentesítésre vonatkozó terveket, valamint a már megvalósult munkálatokat.

A helyi utazási kedvezmény érvényesítésével kapcsolatban a Fővárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalához fordultunk. Szövetségünknel több látássérült utas kérte közbenjárásunkat annak érdekében, hogy amennyiben kizárólag Budapesten történő közlekedéshez a MÁV-START Zrt. járatait veszik igénybe, akkor ne kelljen kedvezményes jegyet váltaniuk a MÁV-START meghatározott vonataira, ideértve a Kőbánya-Kispest és Nagyvárad tér közötti M3 metrószakasz felújításának ideje alatt a Budapest-Nyugati – Ferihegy vagy ennek belső viszonylatában közlekedő járatokat is, ugyanis egyébként látássérültségük okán a fővárosi helyi közlekedésre díjmentesen jogosultak. Ez a gyakorlat különösen annak fényében tekinthető aggályosnak, hogy tudomásunk szerint a fővárosi helyi közlekedésben léteznek olyan bérlettípusok, amelyek a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről rendelkező 85/2007. (IV. 25.) kormányrendelet által meghatározott jogosultak számára lehetővé teszik a főváros területén a MÁV-START Zrt. járatainak bizonyos feltételek szerinti használatát oly módon, hogy arra nem szükséges külön jegyet váltani, hanem azokra a bérletek érvényesek.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról rendelkező 2003. évi CXXV. törvény értelmében, az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző helyzet megoldása érdekében kezdeményeztük olyan gyakorlat kialakítását, hogy a kormányrendelet alapján kedvezményre jogosult látássérült, illetve súlyosan fogyatékos utasok más jogosultakkal azonos módon, külön jegyvásárlás nélkül vehessék igénybe helyi közlekedésük során a MÁV-START Zrt. járatait.

*Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos*



## **Ismét napirendre tűzték a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról rendelkező 2010. évi CLXXXV. törvény módosítását**

Mint ismeretes, a szövetség már évek óta komolyan törekszik arra, hogy a médiaszolgáltatások (például a tv-műsorok) a látássérült felhasználók számára is teljes körűen akadálymentesen elérhetőek legyenek. Az akadálymentesítésre vonatkozó szabályozásra ugyanakkor eddig az volt jellemző, hogy az kizárólag a hallássérültek szempontjait érvényre juttató rendelkezéseket tartalmazott. Ez azt jelenti, hogy a törvény a közszolgálati, illetve bizonyos esetekben a jelentős befolyásoló erővel rendelkező lineáris audiovizuális médiaszolgáltatót arra kötelezte, hogy naponta meghatározott időtartamban – egyebek mellett – a közérdekű közlemények, hírműsorok, filmek, játékok, fogyatékos embereknek szóló műsorok, illetve közszolgálati célokat szolgáló műsorok magyar nyelvű felirattal – például teletext szolgáltatáson keresztül – vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhetőek legyenek.

A szövetség több alkalommal tett javaslatot az akadálymentesítésre vonatkozó szabályozás látássérült felhasználókra történő kiterjesztésére, ám mostanáig ezek a kezdeményezések eredménytelenek maradtak.

Ezúttal a parlament elé beterjesztett törvényjavaslat az akadálymentesítési követelmények teljesítését már nemcsak a hallássérültek, hanem a többi fogyatékos személy vonatkozásában is kötelezettségként írja elő, persze csak bizonyos esetekben, bizonyos feltételek meglétekor.

Sajnálatos módon, e fogyatékosokat is érintő törvény tervezetét az érdekképviseleti szervezetekkel nem egyeztették, azt részünkre meg sem küldték, így nem volt mód arra, hogy megfelelő időben, még az előterjesztés végleges szövegének kialakítása előtt kifejtessük a véleményünket. Így csupán arra maradt lehetőség, hogy a már parlament előtt lévő tervezetre vonatkozóan teheszünk észrevételeket, javaslatokat.

A tervezet a közszolgálati, illetve – legnagyobb éves átlagos közönségaránnyal rendelkező médiaszolgáltatása vonatkozásában – a jelentős befolyásoló erővel rendelkező audiovizuális médiaszolgáltatót kötelezné arra, hogy a 18:30-21:30 közötti időszakban hazai gyártású műsorait a látássérült nézők számára – például hangalámondás vagy hangos feliratozás útján – hozzáférhetővé tegye.

Az általunk előterjesztett javaslat ugyanakkor arra irányul, hogy ne csak a hazai gyártású műsorok hozzáférhetővé tételére vonatkozzon a kötelezettség. Továbbá, hogy évente növekedjen az az időtartam, amely alatt a szol-

gáltatónak az akadálymentesítési követelménynek meg kell felelnie, 2022-től pedig az már minden műsor vonatkozásában elvárható legyen.

A törvény alapján az audiovizuális médiaszolgáltatás médiaszolgáltatói kötelesek az akadálymentesítést célzó intézkedésekről cselekvési tervet készíteni. Javasoltuk, hogy e cselekvési tervet a szolgáltatók kötelesek legyenek előzetesen egyeztetni az akadálymentesítéssel érintett fogyatékos személyek érdekeit képviselő országos szervezetekkel is.

*Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos*

## Az LSER2018 szakmai napján járt az MGVYOSZ

Az FSZK és a Vakok Állami Intézete közös szervezésében megvalósuló LSER2018 (Elemi rehabilitációs szolgáltatás biztosítása látássérült személyek számára) pályázati program szakmai napján vettek részt az MGVYOSZ munkatársai.

A délelőtt első felében a MONTÁZS projektet mutatta be Simonics Benjámín és Kiss Szilvia. Simonics Benjámín a fogyatékos ügyi tanácsadók szerepéről és feladatairól, illetve az AAK eszközkölcsönzőről beszélt. Részletes betekintést nyerhettünk a projekt célkitűzéseibe és elért eredményeibe. Fő céljuk a fogyatékos személyek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása volt, melyet egy tanácsadó hálózat kiépítésével kívántak elérni. Ezt a szolgáltatást országos szinten szeretnék biztosítani mindenkinek, ezért koordinációs központot létesítettek, illetve sok energiát fektettek a képzésbe, fejlesztésbe is.



A projekt alapja egy egységes információs rendszer létrehozása, melyet egy folyamatosan frissített információs portállal valósítanak meg, szaktanácsadással kiegészítve. Eredetileg az autizmussal élőkre, a felnőtt nyelvi- és beszéd fogyatékosokra és a komplex kommunikációs szükségletű személyekre irányult a projekt, de a látássérült embereket is bevonták.

A központon kívül megyei információs és koordinációs pontokat is létrehoztak, összesen huszonkettőt. Emellett az autizmussal élők ellátórendsze-

rére többlépcsős fejlesztési programot fejlesztettek ki a szülők edukálásától kezdve szakmai képzéseken át egészen az autizmusbarát szabadidős programok szervezéséig.

Ezután Kiss Szilvia beszélt a felnőtt beszéd- és nyelvi fogyatékos személyeknek nyújtott térítésmentes logopédiai szolgáltatásokról. A cél itt is egy logopédiai ellátást biztosító országos hálózat kiépítése.

A szünet után Szilaj Zsolt mutatta be az elemi rehabilitációs szakemberképzést részletesebben. Ezt a programot az FSZK indítja az EMMI támogatásával. Mivel ilyen szakemberekre hatalmas igény lesz a közeljövőben, a projekt kiemelten hasznos. Arra is figyelnek, hogy ne csak a fővárosban, hanem részben vidéken is elérhető legyen ez az oktatási program. Az alábbi munkakörökre képzik ki speciálisan a jelentkezőket: elemi rehabilitációs koordinátor, látássérült emberek mindennapos tevékenységek tréner, látássérült személyek funkcionális látás tréner, látássérült személyek infokommunikációs tréner, illetve látássérült és halmozottan sérült személyek speciális elemi rehabilitációs tréner.

A képzés részletei és a jelentkezés feltételei, illetve módja hamarosan felferülnek az FSZK honlapjára, illetve hírlevélben is kiküldik majd az érdeklődőknek.

*Ádám Judit*

## **A TÁRS Projekt érdekvédelmi fórumán volt az MGVYOSZ**

Az MGVYOSZ meghívást kapott az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 TÁRS Projekt érdekvédelmi fórumának soron következő ülésére. A fórumot 2019. május 29-én tartották a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. székhelyén.

A TÁRS Projekt fő célkitűzése a szociális intézményi férőhely-kiváltás szakmai, módszertani hátterének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára. A rendezvényen elsőként a TÁRS Projekt Hálózati Munkacsoport és Kutatási Munkacsoport munkájáról, valamint a Foglalkoztatási Munkacsoport munkájáról számoltak be. Kiss Róza szakmai vezető elmondta, hogy 31 pályázóról beszélhetünk különböző szakaszokban. Van olyan pályázat, ahol már a kulcsátadás zajlik, és van olyan pályázat, ahol a beköltözés is megtörtént. De meg kell említeni azt is, hogy van,

ahol még nem történt semmi. Ennek háttérében több dolog állhat, a közbeszerzések nehézkes kimenetele az egyik fő ok. A kiváltás projekt szolgáltató központjai még nincsenek készen, az eszközbeszerzés folyamatban van.

A rendezvényen felhívták a figyelmet a lakók és a befogadó környezet tudatos informálásának fontosságára. Az intézményekben 14 koordinátor végzi ezt a tevékenységet. Rengeteg kérdés merül fel nap mint nap az érintettek részéről, legyenek lakók, dolgozók vagy vezetők.

Elhangzott az is, hogy a szakértők igénybevétele módosításra fog kerülni – a jövőben a rendezvényeken fognak kiemelt szerepet kapni. A rendezvények fő célja ugyanis a tudás megosztása lesz. Ezt a módszertani segédanyagok terjesztése is elő fogja segíteni. Az információkat tapasztalati szakértők segítségével prezentálják, így azok hitelesek a befogadók számára.

A projektben jelenleg 19 jó gyakorlatot tartalmazó kiadvány van, és most készül a huszadik. Ebben olvashatunk többek között arról, hogy a szolgáltatási szférában, a vendéglátásban, de akár külső megbízott munkákban is dolgoznak és dolgozhatnak a lakók, mint például kerti munkák végzésénél. A projekt keretében Európában elsőként valósult meg ezüst tűzzománc készítés, melyet fogyatékossgal élő emberek végeznek. Ezeket a jó gyakorlatokat igyekeznek kiemelni. Az MGYOSZ fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a gyakorlatokat érdemes angolra is lefordítani, mivel külföldön is nagy rá az igény, több országban várják a követendő példákról való informálást.

A munkavégzésre, mint az önálló életvitel egy fő sarokpontjára a Lakótámogatási csoport fejlesztő és ismeretadó klubok működtetésével készíti fel a lakókat. A projekt szakemberei emellett foglalkozási rehabilitációs napokat tartanak az intézményekben élőknek. Nehézséget jelent, hogy az intézmények jelenleg nem rendelkeznek foglalkozási szakemberekkel. Ezért az intézmények vezetőihez lesz irányítva egy szakember, aki segíti ezt a területet. Megnyugtató viszont, hogy a projekt munkatársai kiegyensúlyozottan működnek együtt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal. Ez a projekt előrehaladását is nagyban segíti.

*Puskás Anett érdekképviseleti előadó*

